

Sygn. akt I UK 189/15

POSTANOWIENIE

Dnia 20 października 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt

w sprawie z odwołania S. S.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Zabrzu
o prawo do emerytury,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 20 października 2015 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach
z dnia 4 grudnia 2014 r., sygn. akt III AUa 1522/14,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Zabrzu wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 4 grudnia 2014 r., w sprawie III AUa 1522/14, zaskarżając go w całości.

Skarga oparta została na naruszeniu prawa materialnego: art. 184 ust. 1 w związku z art. 32 ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 748) oraz § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.), „przez niesłuszne zastosowanie tych przepisów do odwołującego się, mimo że wykonywał on prace w warunkach szczególnych przewidziane w Dziale A rozporządzenia wykonawczego, wymienione w Dziale II (energetyka), będąc faktycznie zatrudniony w budownictwie,

a w branży tej prace takie nie są uważane za prace w warunkach szczególnych, a ponadto prace wykonywane przez ubezpieczonego nie mogły być wykonywane stale i w pełnym zakresie czasu pracy, skoro jego głównym miejscem pracy był warsztat, a nie linia produkcyjna”.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniony został występowaniem istotnego problemu prawnego dotyczącego stosowania art. 184 w związku z art. 32 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jak ze względu również na rozbieżne orzecznictwo sądowe w sprawach, „gdy pracownik wykonywał pracę w warunkach szczególnych, ale niewymienioną w wykazie tej branży, w której był zatrudniony”.

W uzasadnieniu wniosku skarżący podkreślił, że w orzecznictwie sądów, w tym również Sądu Najwyższego, istnieją dwie linie orzecznictwa. Pierwsza z nich akcentuje konieczność wykonywania pracy w warunkach szczególnych przy jednoczesnym zatrudnieniu w branży, która została wymieniona w wykazie A lub B stanowiących załączniki do rozporządzenia z 7 lutego 1983 r. (wyroki Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 11 czerwca 2013 r., III AUa 1370/12; Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 27 lutego 2013 r., III AUa 165/13; Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 10 września 2009 r., III AUa 261/14; Sądu Najwyższego z dnia 20 listopada 2014 I, UK 127/14). Pojawiają się jednak orzeczenia, które prezentują bardziej liberalne podejście do tego zagadnienia (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 10 czerwca 2014 r., III AUa 415/14).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Wypada również dodać, iż zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Należy zatem stwierdzić, że wniosek o przyjęcie

skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wcześniej art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie winno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Gdy idzie o wskazywane przez skarżącego, w ramach istotnego zagadnienia prawnego, znaczenie przyporządkowania danego rodzaju pracy do określonej branży dla zakwalifikowywania pracy jako wykonywanej w szczególnych warunkach, to Sąd Najwyższy zajmował już stanowisko w tej kwestii. Wskazywał, że wyodrębnienie prac kwalifikujących do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym ma charakter stanowiskowo-branżowy. Oznacza to, że przynależność pracodawcy do określonej gałęzi przemysłu ma znaczenie istotne i nie można dowolnie, z naruszeniem postanowień rozporządzenia, wiązać konkretnych stanowisk pracy z branżami, do których nie zostały przypisane w tym akcie prawnym (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2011 r., III UK 174/10, LEX nr 901652; z dnia 3 czerwca 2008 r., I UK 381/07, LEX nr 494112; z dnia 16 czerwca 2009 r., I UK 20/09, LEX nr 515698 i I UK 24/09, LEX nr 518067; z dnia 1 czerwca 2010 r., II UK 21/10, LEX nr 619638, z dnia 19 maja 2011 r., III UK 174/10, LEX nr 901652). Co do zasady więc przyporządkowanie danego rodzaju pracy do określonej branży ma istotne znaczenie dla jej kwalifikacji jako pracy w szczególnych warunkach. Sąd Najwyższy uznaje jednakże zgodnie, że zasada ta nie ma charakteru absolutnego i w szczególnych okolicznościach sprawy można od niej odstąpić. Może się bowiem zdarzyć, że zakład pracy podległy określonemu ministrowi wykonuje także zadania całkowicie odpowiadające innemu działowi gospodarki, leżącemu w sferze zainteresowania innego ministra (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 25 marca 2014 r., I UK 337/13 LEX nr 1458817; z dnia 2 czerwca 2008 r., I UK 381/07, LEX nr 494112; dnia 25 marca 2014 r., I UK 337/13,.

LEX nr 1458817; z dnia 3 czerwca 2008 r., I UK 381/07, LEX nr 494112, z dnia 25 września 2008 r., II UK 1/08, LEX nr 784938, dnia z 6 lutego 2014 r., I UK 314/13 niepublikowany).

W konsekwencji nie można uznać, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), jeśli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii przedstawianej w skardze i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP - wkładka z 2003 r. nr 13, poz. 5; z dnia 10 marca 2010 r., II UK 363/09, LEX nr 577467, z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468; z dnia 189 stycznia 2012 r., I UK 328/11, LEX nr 1215423; z dnia 19 marca 2012 r., II PK 294/11, LEX nr 1214578).

Skarżący nie zdołał zatem wykazać, że zachodzi potrzeba rozpoznania jego skargi przez Sąd Najwyższy, wobec czego z mocy art. 398⁹ k.p.c. należało postanowić jak w sentencji.